

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring
av lagen om arbetet i bagerier**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om arbetet i bagerier skall ändras så, att den inte längre skall gälla tillverkningen av kex och med dem jämförliga produkter och att begränsningarna i fråga om natt- och skiftarbete lindras. Samtidigt föreslås att förbudet mot utförande av söndagsarbete upphävs.

Syftet med propositionen är att förbättra verksamhetsförutsättningarna för bageribranschen genom att ändra arbetstidsbestäm-

melserna så att de i så stor utsträckning som möjligt svarar mot de arbetstidsbestämmelser som gäller inom övriga branscher, dock samtidigt med beaktande av de särskilda behoven inom branschen. I propositionen säkras dock samtidigt att de aspekter som gäller skyddandet av arbetstagarna beaktas.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Om arbetstiden inom bageribranschen stadgas i lagen om arbetet i bagerier (302/61). I lagen finns stadganden om arbetstidsarrangemang som beaktar de särskilda behoven inom branschen. Särskild uppmärksamhet har fästs vid utförandet av skift- och nattarbete. Utöver stadgandena i lagen om arbetet i bagerier skall enligt 12 § i fråga om bageriarbete i övriga delar följas vad som stadgas i arbetstidslagen (604/46).

Lagen om arbetet i bagerier har reviderats enligt den tekniska och övriga utvecklingen inom branschen. Det förbud mot nattarbete som kraftigt beskär företagets verksamhetsförutsättningar har lindrats i samband med tidigare lagändringar (247/68, 264/83 och 1353/88). Även möjligheterna till skiftarbete har utvidgats (641/90).

Syftet med propositionen är att fortsätta utvecklandet av arbetstidsarrangemangen inom branschen med beaktande av företagets och arbetstagarnas behov. Enligt propositionen

skall det till stora delar vara möjligt att slopa den särskilda regleringen av natt- och skiftarbete inom bageribranschen samt förbudet mot att under söndagar utföra arbete som omfattas av lagen. I enlighet med detta föreslås att lagens 3 och 4 §§ upphävs samt att endast de stadganden som gäller skyddandet av arbetstagarna bibehålls i 2 och 5 §§.

Enligt lagförslagets 2 § förutsätts arbetstagarens medgivande fortfarande för nattarbete som utförs klockan 22--5. Även arbete som utförs på en söndag kräver arbetstagarens medgivande. Enligt lagförslagets 5 § skall för arbete som utförs klockan 22--6 till arbetstägaren fortfarande betalas lön som höjts med minst 100 %.

Tillämpningen av lagen om arbetet i bagerier på tillverkningen av knäckebröd slopades genom ovan nämnda lagändring 1990. Kex och med dem jämförbara produkter förblev dock inom lagens tillämpningsområde. Produkterna i fråga avviker från övriga bageriprodukter bl.a. vad gäller internationell konkurrens, tillverkningsteknik och lagringsbarhet. Därför är det

ändamålsenligt att även tillverkningen av kex och med dem jämförbara produkter står utanför tillämpningsområdet för lagen om arbetet i bagerier. Detta föreslås ske genom en ändring av lagens 1 § 1 mom. På nämnda arbeten tillämpas därefter arbetstidslagen.

Eftersom arbetstidsbegränsningarna i lagen slopas, föreslås även att 1 § 2 mom. utgår. I detta moment stadgas att lagen inte tillämpas på tillverkning av bröd i hemhushåll eller på bageriarbete som utförs av företagets ägare.

2. Propositionens verkningar

Propositionen ger företagen inom bageribranschen bättre verksamhetsförutsättningar, ökar konkurrensen inom branschen samt möjligheterna att betjäna konsumenterna så, att de får brödet så färskt som möjligt. Därutöver har

propositionen inga betydande ekonomiska eller andra verkningar.

3. Ärendets beredning

Beredningen av ärendet har skett som tjänstearbete i arbetsministeriet i samarbete med arbetsgivar- och löntagarorganisationerna inom branschen samt med bageribranschens företagarorganisation. Alla dessa parter förordar propositionen.

4. Ikraftträdande

Avsikten är att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om arbetet i bagerier

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 9 juni 1961 om arbetet i bagerier (302/61) 3 och 4 §§,

dess lagrum sådana de lyder, 3 § delvis ändrad genom lag av den 29 december 1988 och 16 juli 1990 (1353/88 och 641/90) samt 4 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 3 maj 1968 och 18 mars 1983 (247/68 och 264/83), samt

ändras 1, 2, 5 och 8—11 §§,

av dessa lagrum 1 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 18 mars 1983 och 16 juli 1990, 2 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 3 maj 1968, 18 mars 1983 och 29 december 1988 samt 5 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 3 maj 1968 och 18 mars 1983, som följer:

1 §

Denna lag tillämpas på bageriarbete, genom vilket varor tillverkas för försäljning, på förpackning av bageriprodukter i bagerier och sändning av dem därifrån, på tillverkning av bröd i en fabrik eller industriell inrättning samt på tillverkning av bageriprodukter i andra rörelser, företag eller inrättningar.

2 §

Klockan 22—5 samt under söndagar och kyrkliga högtidsdagar får bageriarbete utföras med arbetstagarens medgivande.

5 §

För arbete som utförs klockan 22—6 skall till arbetstagaren betalas lön som höjts med minst 100 procent.

Arbetsgivar och arbetstagarföreningar vilkas verksamhet omfattar hela landet har rätt att angående den höjda lön som avses i 1 mom. avtala på annat sätt.

8 §

På varje arbetsplats där arbete som omfattas av denna lag utförs skall arbetsgivaren hålla denna lag framlagd för arbetstagarna på ett lämpligt ställe.

9 §

Arbetskyddsmyndigheterna övervakar att denna lag följs.

10 §

En arbetsgivare som bryter mot 2 § eller av andra orsaker än insolvens försummar att betala ersättning för nattarbete skall för *bageriarbetstidsförseelse* dömas till böter. Om förseelsen har skett trots arbetskyddsmyndighetens anmärkning eller annars under försvårande omständigheter skall arbetsgivaren för *bageriarbetstidsbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Den som på något annat sätt bryter mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats

med stöd av den skall för *brott mot lagen om arbetet i bagerier* dömas till böter.

Om arbetsgivarens ställföreträdare befinns skyldig till en sådan förseelse som nämns i denna paragraf och förseelsen inte samtidigt kan tillräknas arbetsgivaren, skall endast ställföreträdaren dömas.

11 §

Åtal för förseelser som nämns i denna lag skall väckas av allmänna åklagaren, i det fall som avses i 5 § 1 mom. dock endast om målsäganden anmält förseelsen till åtal.

Denna lag träder i kraft den

199 .

Helsingfors den 28 juni 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Mauri Pekkarinen*

Lag

om ändring av lagen om arbetet i bagerier

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 9 juni 1961 om arbetet i bagerier (302/61) 3 och 4 §§,

dess lagrum sådana de lyder, 3 § delvis ändrad genom lag av den 29 december 1988 och 16 juli 1990 (1353/88 och 641/90) samt 4 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 3 maj 1968 och 18 mars 1983 (247/68 och 264/83), samt

ändras 1, 2, 5 och 8—11 §§,

av dessa lagrum 1 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 18 mars 1983 och 16 juli 1990, 2 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 3 maj 1968, 18 mars 1983 och 29 december 1988 samt 5 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 3 maj 1968 och 18 mars 1983, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Denna lag tillämpas på bageriarbete genom vilket varor tillverkas för försäljning, på förpackning av bageriprodukter i bagerier och sändning av dem därifrån, på tillverkning av bröd, *kex och med dem jämförliga produkter* i en fabrik eller industriell inrättning *eller en särskild avdelning av ett bageri* samt på tillverkning av bageriprodukter i andra rörelser, företag eller inrättningar.

Denna lag tillämpas inte på:

1) *tillverkning av bröd i privat hushåll vars medlemmar utför arbetet för eget behov; ej heller på*

2) *bageriarbete som utförs av företagets ägare.*

2 §

Denna lag underkastat arbete må, med nedan i denna paragraf samt i 3, 4, 5 och 7 §§ nämnda undantag, utföras endast under tiden mellan klockan fem och klockan tjugotvå.

Vid arbete i två skift skall det senare skiftet sluta arbeta senast klockan tjugotre.

Utan hinder av vad som stadgas ovan kan arbetet genom en överenskommelse mellan arbetsgivar- och arbetstagarföreningar, vilkas verksamhetsområde omfattar hela landet och med tillstånd av undantagstillståndssektionen vid arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsnämnd, vid tillverkning av matbröd ordnas i tre eller flera skift vid en industriell inrättning, ett bageri eller en del av ett sådant, om de tekniska anordningarna och arbetsförhållandena är sådana att nattarbete inte orsakar arbetstagarna särskild olägenhet eller medför hälsorisker.

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag tillämpas på bageriarbete, genom vilket varor tillverkas för försäljning, på förpackning av bageriprodukter i bagerier och sändning av dem därifrån, på tillverkning av bröd i en fabrik eller industriell inrättning samt på tillverkning av bageriprodukter i andra rörelser, företag eller inrättningar.

2 §

Klockan 22—5 samt under söndagar och kyrkliga högtidsdagar får bageriarbete utföras med arbetstagarens medgivande.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Med nedan i 3, 4, 5 och 7 §§ nämnda undantag må i denna paragraf avsett arbete utföras endast under vardagar, under lag före söndag och kyrklig högtidsdag likväl icke längre än till klockan aderton, om icke arbete i skift är i fråga.

Utän hinder av vad som är stadgat i denna paragraf kan i andra bagerier än sådana som utför i 3 mom. avsett skiftarbete högst 6 procent av de arbetstagare som omfattas av lagen eller minst tre arbetstagare med arbetstagarnas samtycke hållas i arbete mellan klockan 22 och klockan 5.

3 §

I en fabrik eller i en fristående avdelning av en industriell inrättning eller ett bageri, där endast kex eller andra därmed jämförliga produkter tillverkas, får arbete utföras på vardagar mellan klockan fem och tjugotre.

Om en ändamålsenlig organisering av en produktion som nämns i 1 mom. eller tvingande omständigheter kräver att arbete utförs mellan klockan 23 och klockan 5, kan undantagstillståndssektionen vid arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsnämnd bevilja tillstånd till det på de villkor som den fastställer, om de tekniska anordningarna och arbetsförhållandena i fabriken eller den industriella inrättningen eller den särskilda avdelningen av ett bageri är sådana att nattarbete inte orsakar arbetstagarna särskild olägenhet eller medför hälsorisker.

Uppkommer meningsskiljaktighet därom, huruvida produkt är sådan som i 1 mom. avses, må frågan underställas arbetsrådets avgörande.

4 §

Arbetstagare som utför förarbete för beredning av deg, må, såframt han därtill samtycker, hållas i arbete även under söndag eller kyrklig högtidsdag. Om två eller flera sådana dagar infalla efter varandra, må arbete dock utföras endast den sista dagen.

För arbete som avses i 1 mom., skall erläggas förhöjd lön enligt vad i arbetstidslagen är stadgat om söndagsarbete.

I de inledande och avslutande arbeten som är nödvändiga för att övriga arbetstagare vid rörelse, inrättning eller företag skall kunna utföra arbete under hela sin ordinarie arbetstid kan arbetstagare som samtycker därtill, i bageri där sådant skiftarbete som avses i 2 § 3 mom. utförs,

3 §

(upphävs)

4 §

(upphävs)

Gällande lydelse

hållas i arbete under högst tre timmar i veckan utöver de tider som nämns i 2 § 1, 2 och 4 mom.

5 §

Då särskilda skäl det påkalla, må vederbörande yrkesinspektör i andra än i 2 § 3 mom. och 3 § 2 mom. avsedda fall på ansökan tillåta, att denna lag underkastat arbete tillfälligt utföres under högst femton bestämda, mot vardag infallande nätter om året.

För annan än i 3 § avsett arbete som utförts mellan klockan 22 och klockan 6 skall arbetstagare erhålla en med minst hundra procent höjd lön.

Arbetsstagar- och arbetsgivarföreningar vilkas verksamhet omfattar hela landet har rätt att ingå annan överenskommelse om den i 2 mom. avsedda höjda lönen.

8 §

På varje arbetsplats, där denna lag underkastat arbete utföres, skall arbetsgivaren draga försorg om att denna lag samt vederbörande myndighets beslut om från densamma till äventyrs medgivet undantag å lämpligt ställe finnas anslagna arbetstagarna till påseende.

9 §

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag ankommer på yrkesinspektionsmyndigheterna.

10 §

Arbetsgivaren eller idkare av bagerirörelse, som bryter mot denna lags stadganden angående arbetstiden eller av annan orsak än insolvens försummar att erlægga i 4 § 2 mom. eller 5 § 2 mom. avsedd ersättning, straffes med böter. Har förseelsen skett trots av yrkesinspektionsmyndighet fraställd anmärkning eller åro omständigheterna annars försvårande, vare straffet minst tio dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Var, som eljest bryter mot denna lag eller med stöd av densamma givna föreskrifter, straffes med högst tjugo dagsböter.

Befinnes arbetsgivares ställföreträdare skyldig till i denna paragraf nämnd förseelse och kan skulden för densamma icke samtidigt åvälvas arbetsgivaren, straffes endast ställföreträdaren.

Föreslagen lydelse

5 §

För arbete som utförs klockan 22—6 skall till arbetstagaren betalas lön som höjts med minst 100 procent.

Arbetsgivar och arbetsstagarföreningar vilkas verksamhet omfattar hela landet har rätt att angående den höjda lön som avses i 1 mom. avtala på annat sätt.

8 §

På varje arbetsplats där arbete som omfattas av denna lag utföres skall arbetsgivaren hålla denna lag framlagd för arbetstagarna på ett lämpligt ställe.

9 §

Arbetsarkyddsmyndigheterna övervakar att denna lag följs.

10 §

En arbetsgivare som bryter mot 2 § eller av andra orsaker än insolvens försummar att betala ersättning för nattarbete skall för bageriarbets-tidsförseelse dömas till böter.

Om förseelsen har skett trots arbetarskyddsmyndighetens anmärkning eller annars under försvårande omständigheter skall arbetsgivaren för bageriarbets-tidsbrott dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Den som på något annat sätt bryter mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den skall för brott mot lagen om arbetet i bagerier dömas till böter.

Om arbetsgivarens ställföreträdare befinns skyldig till en sådan förseelse som nämns i denna paragraf och förseelsen inte samtidigt kan tillräknas arbetsgivaren, skall endast ställföreträdaren dömas.

Gällande lydelse

11 §

Åtal för förseelser, som nämns i denna lag, skall väckas av allmänna åklagaren, i det i 4 § 2 mom. och 5 § 2 mom. avsedda fallet dock endast, därest målsäganden anmält förseelsen till åtal.

Föreslagen lydelse

11 §

Åtal för förseelser som nämns i denna lag skall väckas av allmänna åklagaren, i det fall som avses i 5 § 1 mom. dock endast om målsäganden anmält förseelsen till åtal.

Denna lag träder i kraft den

199 .

